

Анотація навчальної дисципліни ЕКСКУРСОЗНАВСТВО

1. Назва дисципліни – «Екскурсознавство»

2. Лектор – доцент СЕГІДА Катерина Юріївна

3. Курс – 3 (першого (бакалаврського) рівня вищої освіти), осінній семестр.

4. Кількість: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т. ч. лекції – 24, практичні заняття – 24, самостійна робота – 72).

5. Опис дисципліни:

Мета – формування у студентів теоретичних, професійних знань і практичних навичок, що дадуть їм змогу самостійно організовувати й планувати екскурсійну діяльність; розробляти й проводити екскурсії; здійснювати екскурсійне обслуговування.

Завдання: оволодіти знаннями з організації екскурсійного обслуговування в індустрії туризму; сформувати понятійний апарат екскурсійної справи; розвивати вміння застосовувати різноманітні прийоми проведення екскурсій; вивчити основні етапи підготовки екскурсії й сформувати вміння застосувати їх на практиці; визначити місце екскурсовода при проведенні екскурсії; сформувати екскурсійну майстерність; виявити основні напрями та тенденції розвитку екскурсійного обслуговування в сучасних умовах; набути навичок роботи з нормативними матеріалами щодо організації екскурсійної діяльності в туристичній індустрії; уміти застосовувати теоретичні знання у вирішенні практичних завдань.

Зміст: Розділ 1. Екскурсійна теорія. Тема 1. Екскурсознавство як наука. Предмет і завдання курсу «Екскурсознавство». Місце і роль курсу в системі підготовки фахівців з туризму. Наукова, навчальна та методична література. Історія та сучасний стан екскурсійної справи в Україні. Правові аспекти екскурсійної діяльності. Екскурсознавство як наука. **Тема 2. Сутність, функції, ознаки та класифікація екскурсій.** Поняття екскурсії. Функції та ознаки екскурсії. Екскурсійний метод пізнання. Показ і розповідь в екскурсії, види та особливості, їх поєднання. Шляхи вдосконалення екскурсійної методики. Вимоги екскурсійної методики. Екскурсія як педагогічний процес. Компоненти педагогічної діяльності екскурсовода. Класифікація екскурсій: за змістом, складом та кількістю учасників, місцем проведення, формою проведення, способом пересування. Тематика та зміст екскурсій. Розвиток тематики екскурсії залежно від екскурсійних можливостей краю. Наявність та характер екскурсійних об'єктів. **Розділ 2. Екскурсійна методика. Тема 1. Технологія та методика підготовки екскурсій.** Організація і зміст процесу розробки нової екскурсії. Творча група, її склад. Основні етапи підготовки нової екскурсії. Визначення мети та завдань екскурсії. Вибір теми. Відбір літератури та складання бібліографії. Пошуки інших джерел екскурсійного матеріалу: літературних, архівних, статистичних тощо. Відбір та вивчення екскурсійних об'єктів: види, класифікація об'єктів, критерії оцінки об'єктів. Складання картки об'єкта. Складання маршруту екскурсії. Об'їзд (обхід) маршруту. Підготовка контрольного тексту екскурсії. Комплектування «портфеля екскурсовода».

Відбір методичних прийомів проведення екскурсії. Визначення техніки проведення екскурсії. Складання методичної розробки. Індивідуальний текст екскурсії, його особливості. Структура тексту. **Тема 2. Методика та техніка ведення екскурсії.** Методичні прийоми в екскурсії як засіб дій екскурсовода. Класифікація методичних прийомів. Методичні прийоми показу. Методичний прийом руху. Методичні прийоми розповіді. Особливі методичні прийоми. Прийом демонстрації наочності. Засвоєння екскурсоводом методичних прийомів. Вимоги до техніки ведення екскурсії. Техніка проведення розповіді під час руху транспорту. Відповіді на питання екскурсантів. Паузи в екскурсії. «Портфель екскурсовода», техніка використання. **Тема 3. Професійна майстерність екскурсовода** Поняття «професійна майстерність екскурсовода». Вимоги до екскурсовода, його права та обов'язки. Особистість екскурсовода. Вміння та навички екскурсовода, їх формування. Мова екскурсовода. Компетентності екскурсовода. Робота гіда. Шляхи підвищення кваліфікації екскурсовода.

7. Форми та методи навчання – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно з програмою курсу.

8. Форми організації контролю знань, система оцінювання – усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне), експрес-опитування, виконання практичних завдань та їх перевірка, контрольні роботи (поточна та підсумкова).

9. Навчально-методичне забезпечення: 1.Сегіда К. Ю., Мельничук А. А. Екскурсознавство: навчально-методичний посібник для студентів-географів спеціальності «Географія рекреації та туризму». – Харків, 2014. – 68 с. 2. Сегіда К. Ю., Мельничук А. А. Екскурсознавство: навчально-методичний посібник для студентів-географів спеціальності «Географія рекреації та туризму». – Харків, 2015. – 56 с. 3. Сегіда К. Ю., Мазурова А. В. Методичні рекомендації та завдання до практичних занять з курсу «Екскурсознавство» для магістрантів, які навчаються за спеціалізацією «Географія рекреації та туризму» спеціальність «Науки про Землю». – Харків, 2016. – 37 с. 4. Опорні конспекти лекцій, методичні розробки практичних занять.

10. Мова викладання – українська.